

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри
фахових методик та інноваційних
технологій у початковій школі

“ 28 ” *серпня* 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НПП2.2.04 Методика навчання іноземної мови

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 013 Початкова освіта

(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта

(назва освітньої програми)

Факультет/інститут початкової освіти

(назва факультету/інституту)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з Методики навчання іноземної мови для студентів спеціальності 013 Початкова освіта

Розробник: Комар Ольга Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Байдюк Любов Миколаївна – викладач-стажист кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року

Завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

(підпис)

(Комар О. А.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету/інституту початкової освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії факультету/інституту початкової освіти

(підпис)

(Ящук О. М.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		–	1-й – 2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – опрацювання літературних джерел та виготовлення дидактичного матеріалу (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		–	2-й – 3-й
		Лекції:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	–	4 год.
		Семінарські:	
		–	6 год.
		Лабораторні:	
		–	–
		Самостійна робота:	
		–	70 год.
		Індивідуальні завдання:	
–	10		
Вид контролю:		–	екзамен

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання – 11/89

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: озброєння студентів знаннями та вміннями, необхідними для професійного розв'язання навчально-виховних завдань, які виникають у процесі навчання молодших школярів іноземній мові.

Завдання:

- підвищити рівень методичної підготовки студентів – майбутніх учителів іноземної мови в початковій школі;
- показати головні компоненти теорії сучасного навчання іноземної мови в початковій школі й навчити студентів використовувати набуті знання для вирішення практичних завдань;
- розкрити суть складових частин сучасної методики як науки, спрямувати студентів на творчій пошук під час практичної діяльності у школі;
- сформувати у студентів під час практично-лабораторних занять професійно-методичні вміння, необхідні для ефективної роботи в галузі навчання іноземних мов у початковій школі;
- залучити майбутніх учителів до опрацювання фахової науково-методичної літератури, яка стане джерелом постійного самовдосконалення з метою підвищення рівня професійної кваліфікації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

ЗК 8 – здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 3 – методична. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності в початковій школі; доцільно використовувати у освітньому процесі науково обґрунтовані, традиційні та інноваційні методи, прийоми, засоби навчання/виховання.

ФК 7 – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Здійснювати контроль/самоконтроль процесу та оцінювання/самооцінювання результатів діяльності з метою забезпечення їхньої якості.

ФК 9 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Виконувати спеціальні академічні завдання у відповідності до навчальної дисципліни.

Очікувані результати навчання:

ПРН 6. Будувати та практично застосовувати логічно завершену педагогічну систему як сукупність взаємозв'язаних структурних компонентів (мета, зміст, методи, засоби і форми) освітнього процесу щодо реалізації завдань освітньої галузі/виховання.

ПРН 11. Володіти когнітивно-творчими якостями: інтелектуальною активністю, гнучкістю й оригінальністю мислення, інтуїцією, критичністю тощо.

ПРН 16. Застосовувати різні моделі іншомовної комунікативної поведінки в академічних і професійних ситуаціях, адаптуватися до змін змістового, лінгвістичного та стильового характеру у процесі спілкування.

ПРН 17. Володіти нормами сучасної літературної мови та дотримуватися вимог культури усного й писемного мовлення; здійснювати, підтримувати та змінювати міжособистісну комунікацію з фахової проблематики; доказово і чітко вербально висловлювати думки відповідно до змісту, умов комунікації та адресата, прагнучи при цьому передати своє бачення питання.

ПРН 23. Бути наполегливим у вирішенні професійних завдань та взятих зобов'язань, нести соціальну, етичну відповідальність за внесок/результати професійної діяльності.

ПРН 24. Здійснювати рефлексію власної навчальної/професійної діяльності; володіти навичками самоорганізації, саморозвитку з метою підвищення рівня педагогічної майстерності

3. Мова навчання

Мова навчання: українська

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи методики навчання іноземної мови

Тема 1. Методика навчання іноземної мови у початковій школі як наука та її комплексний характер

Специфіка навчального предмету «Методика навчання іноземної мови» в початковій школі. Сучасні вимоги до кваліфікації вчителя іноземної мови в початковій школі. Урок як основна форма навчання. Методика навчання іноземної мови як наука та її зв'язок з іншими науками.

Тема 2. Система навчання іноземної мови. Інтегровані змістові лінії та орієнтовні способи їх реалізації у НУШ.

Поняття «система навчання» та її зміст. Цілі навчання. Зміст навчання. Принципи, методи, засоби навчання. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземної мови в початковій школі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Навчання іншомовного матеріалу. Навчання іншомовного спілкування

Тема 1. Навчання граматичного матеріалу

Активний і пасивний граматичні мінімуми. Характеристика граматичних навичок мовлення. Ознайомлення з граматичними структурами активного й пасивного граматичного мінімуму. Автоматизація дій учнів з новими граматичними структурами.

Тема 2. Навчання лексичного й фонетичного матеріалу

Активний, пасивний і потенціальний словниковий запас. Процес засвоєння лексичного матеріалу. Фонетичний мінімум. Вимоги до вимови учнів. Навчання звуків та інтонації іноземної мови.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Навчання іншомовного спілкування

Тема 1. Навчання аудіювання. Навчання говоріння

Характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності. Етапи навчання аудіювання. Система вправ для навчання аудіювання. Труднощі аудіювання.

Загальна характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності. Навчання діалогічного мовлення. Система вправ для навчання діалогічного мовлення. Навчання монологічного мовлення. Мовні особливості монологічного мовлення. Етапи навчання монологічного мовлення. Система вправ для навчання монологічного мовлення.

Тема 2. Навчання читання й письма

Суть читання та його психофізіологічні механізми. Характер текстів для читання. Навчання техніки читання. Читання як засіб навчання та його зв'язок з іншими видами МД.

Письмо і писемне мовлення. Вимоги до базового рівня оволодіння письмом. Психолінгвістичні механізми письма. Етапи навчання писемного мовлення. Письмо як засіб

навчання та контролю.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Організація навчально-виховного процесу з іно

Тема1. Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови в НУШ

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
<i>Теоретичні основи методики навчання іноземної мови</i>												
Тема 1. Методика навчання іноземної мови у початковій школі як наука та її комплексний характер.	-	-	-	-	-	-	12	1	1	-	-	10
Тема 2. Система навчання іноземної мови.	-	-	-	-	-	-	11	0,5	0,5	-	-	10
Разом за ЗМ 1	-	-	-	-	-	-	23	1,5	1,5	-	-	20
Змістовий модуль 2.												
<i>Навчання іношомовного матеріалу. Навчання іношомовного спілкування.</i>												
Тема 1. Навчання граматичного матеріалу.	-	-	-	-	-	-	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 2. Навчання лексичного й фонетичного матеріалу.	-	-	-	-	-	-	11,5	0,5	1	-	-	10
Разом за ЗМ 2	-	-	-	-	-	-	23	1	2	-	-	20
Змістовий модуль 3.												
<i>Навчання іношомовного спілкування</i>												
Тема 1. Навчання аудіювання. Навчання говоріння.	-	-	-	-	-	-	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 2. Навчання читання й письма.	-	-	-	-	-	-	11,5	0,5	1	-	-	10
Разом за ЗМ 3	-	-	-	-	-	-	23	1	2	-	-	20
Змістовий модуль 4.												
<i>Організація освітнього процесу з іноземної мови в початковій школі</i>												
Тема1. Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови в НУШ	-	-	-	-	-	-	11	0,5	0,5	-	-	10
Разом за ЗМ 4	-	-	-	-	-	-	11	0,5	0,5	-	-	10
Усього годин	-	-	-	-	-	-	80	4	6	-	-	70
Модуль 2												
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	10	-
Усього годин	-	-	-	-	-	-	90	4	6	-	10	70

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методика навчання іноземної мови у початковій школі як наука та її комплексний характер. Система навчання іноземної мови в початковій школі.	1,5
2.	Навчання граматичного матеріалу. Активний і пасивний граматичні мінімуми. Характеристика граматичних навичок мовлення.	1
3.	Навчання лексичного й фонетичного матеріалу.	1
5.	Навчання аудіювання. Система вправ для навчання аудіювання.	1
6.	Навчання говоріння. Система вправ для навчання діалогічного і монологічного мовлення.	1
7.	Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови в НУШ	0,5
Всього:		6

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зробити аналіз чинної програми з іноземної мови та підручників початкової школи.	3
2.	Підібрати матеріал для проведення фонетичної зарядки з іноземної мови.	4
3.	Підібрати матеріал для проведення фрагменту уроку з навчання лексичного матеріалу у 1 класі.	4
4.	Підібрати матеріал для проведення фрагменту уроку з навчання граматичного матеріалу у 2 класі.	3
5.	Підібрати матеріал для складання тестових завдання для перевірки рівня сформованості комунікативних умінь учня початкової школи.	4
6.	Охарактеризувати зарубіжні технології та підходи до навчання іноземних мов.	4
7.	Ознайомитися з альтернативними підручниками з іноземної мови для початкової школи.	4
8.	Ознайомитися із вправами сучасних підручників з іноземної мови.	4
9.	Ознайомитися з зарубіжними тестами з іноземної мови та методикою укладання тестових завдань.	4
10.	Опрацювати особливості укладання планів-конспектів уроків для початкової школи.	4
11.	Організація і планування навчальної та позакласної роботи з іноземної мови у початковій школі.	4
12.	Скласти термінологічний словник з методики навчання іноземної мови	4
13.	Проаналізувати Державний стандарт початкової загальної освіти.	4
14.	Опрацювати типовий навчальний план початкової школи.	4
15.	Особливості інтенсивного навчання іноземної мови.	4
16.	Підібрати по 10 ігор для початкової школи на розвиток граматичних, лексичних та фонетичних навичок.	4
17.	Підібрати 5 фізкультхвилинок та 5 рухливих ігор.	4
18.	Підібрати по 2 вірші на вивчення кожної літери англійського алфавіту.	4
Разом:		70

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) розроблені до відповідних тем практичних занять. Усі ІНДЗ виконуються в окремому зошиті (окрім реферату) і можуть захищатися як в процесі вивчення курсу, так і в кінці семестру. Оцінюється ІНДЗ в балах. Бали за виконання ІНДЗ сумуються до балів поточного і підсумкового контролю успішності і всі разом умовно складають 100%, від яких за спеціальною шкалою переводяться у оцінки.

1) Виконати реферат. (тематика додається)

1. Методи дослідження в методиці навчання іноземних мов.

2. Біхевіористський підхід у навчанні іноземної мови.

3. Інтуїтивно-свідомий підхід у навчанні іноземної мови.

4. Свідомий пізнавальний підхід у навчанні іноземної мови.

5. Комунікативний підхід у навчанні іноземної мови.

6. Метод повної фізичної релаксації.

7. Методична система навчання читання Майкла Уеста.

8. «Метод Берліца», «Метод Лангеншейда», «Метод Гарольда Пальмера», «Сугестивний метод».

9. Нетрадиційні методи навчання іноземної мови.

10. Досвід зарубіжних країн з особливостей навчання іноземних мов.

11. Особливості навчання іноземної мови в початковій школі.

12. Роль гри у навчанні іноземної мови у початковій школі.

13. Сучасні вимоги до кваліфікації вчителя іноземної мови.

14. Особливості планування навчального процесу з іноземної мови у початковій школі.

2) Зробити методичний огляд журналів «Початкова школа», «Перша вчителька», «Освіта України», «Начальна школа», «Іноземні мови», «Іноземні мови в закладах освіти», «Англійська мова в початковій школі» на теми «Урок іноземної мови в початковій школі», «Система вправ для формування навичок та вмінь мовлення». Законспектувати 1-2 статті. Скласти бібліографічний покажчик статей для використання в подальшій професійній діяльності.

3) Скласти план-конспект та виготовити наочність до нього.

4) Виготовити дидактичний матеріал (по 10 шт) – електронний варіант.

Цифри 1-10. Члени родини. Кольори. Іграшки. Дикі та свійські тварини. Дії. Шкільне приладдя. Пори року. Предмети одягу. Професії. Щоденні обов'язки. Дім, квартира. Умеблювання. Захоплення, хобі. Свята. Види дозвілля. Види транспорту. Природа.

5) Проаналізувати і скласти список літератури та Інтернет-джерел стосовно альтернативних навчальних програм та методичного забезпечення з іноземної мови для початкової школи.

9. Методи навчання

Перекладні та безперекладні методи, візуальні, аудіовізуальні методи, словесні (розповідь, бесіда тощо), наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), практичні (виконання вправ, навчально-продуктивна діяльність тощо), навчальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота студентів, робота в інтернет-просторі, інтерактивні методи навчання, рольові ігри, банки візуального супроводу освітнього процесу, аудиторні практикуми тощо.

10. Методи контролю

Усне опитування, письмове тестування, захист ІНДЗ, виконання письмових завдань, перевірка виконання самостійної роботи, розробка та проведення уроків/окремих фрагментів уроків, підготовка презентації, написання статті, самооцінювання, взаємооцінювання, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Низький рівень (1-4 балів). Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Середній рівень (5-8 балів). Студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована.

Високий рівень (9-10 балів). Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності. Знання студента є глибокими, міцними, узагальненими; студент вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність позначена вміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		15	15	100	
T1	T2	T1	T2	T1	T2				T1
10	10	10	10	10	10				10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
69 – 74	D	задовільно	
60 – 68	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, методичні розробки до проведення практичних, лабораторних занять, навчальні посібники, нормативні документи, дидактичні матеріали, комп'ютерні презентації.

14. Рекомендована література

Основна

1. Гембарук А. С. Методика викладання іноземної мови в таблицях і схемах : метод. посібник. Умань : ФОП Жовтий, 2011. 144 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С.Ю.Ніколаєва. Переклад з англ. Київ : Ленвіт, 2003. 273с.
3. Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання / Упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 240 с.
4. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керізн. С. Ю. Ніколаєвої та М. Т. Солов'я. Київ, 2002. 356 с.
5. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. 12-бальна система. Київ, 2000. 126 с.
6. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / А. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 328 с. (Серія «Альма-матер»).
7. Ніколаєвої С. Ю. Виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння учителя іноземної мови (спеціаліста) / С. Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 1999. 96 с.
8. Ніколаєвої С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2002. 320 с.
9. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах : Посібник. Вид, 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керізн. С. Ю. Ніколаєвої, Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.

10. Програми для загальноосвітніх навчальних закладах з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови, Вид-во «Перун», 2005. 208 с.

11. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. Київ: Ленвіт, 2005. 208с.

12. Структурно-логічні схеми і таблиці з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Укл. С. Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2004. 208с.

Допоміжна

1. Андрійко І. Ф. Зарубіжні методичні концепції навчання іншомовного писемного мовлення та їх застосування в українських ВНЗ. *Іноземні мови*. №3. 2001.

2. Барбіна Е. С. Формирование педагогического мастерства в системе непрерывного педагогического образования : дис. доктора пед. наук: 13.00.04. / Інститут педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 1997. 471 с.

3. Бердичевский А. Л. Языковая политика и методика преподавания иностранных языков в странах Европы. *Иностранные языки в школе*. – №5. 2002.

4. Бирюк О. В. Формування соціокультурної компетенції у майбутніх учителів при навчанні читанню англомовних публіцистичних текстів. *Іноземні мови*. №2. 2005.

5. Бігич О. П. Формування у студентів методичної компетенції вчителя Іноземних мов початкової школи. *Іноземні мови*. №2. 2002.

6. Бориско Н. Ф. Индивидуальный стиль овладения иноязычным культурным общением и его моделирование в УМК. *Іноземні мови*. №3. 1999.

7. Бородіна Г. Т. Комунікативно-орієнтоване навчання ІМ у немовному ВНЗ. *Іноземні мови*. №2. 2005.

8. Волошина Р. Г., Зикун Ж.Н. Психологічна готовність викладача до раннього навчання Іноземним мовам. *Англійська мова та література*. №5. 2004.

9. Гриньова В. М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя: (теорія та методичний аспект): дис. доктора пед. наук: 13.00.04./ Інститут педагогіки АПН України. Харків, 2000. 417 с.

10. Гусак Г. Нові технології у вивченні студентами іноземних мов. *Рідна школа*. №10. 1999.

11. Демидова В. Г. Формування в майбутніх педагогів прогностичного компонента професійної діяльності: 13.00.04./ Теорія і методика професійної освіти: дис. канд. пед. наук Одеса, 2001. 197 с.

12. Друзь Г. Ділова гра як засіб навчання студентів професійного спілкування іноземним мовам. *Рідна школа*. №6. 2002.

13. Журба Л. В. Особливості змісту навчання ІМ як другої спеціальності у вищих навчальних закладах. *Педагогіка і психологія*. №1. 2003.
14. Зварич І. Проблемне навчання у вивченні ІМ. *Рідна школа*. №1. 2002.
15. Калинина Л. В., Самойлюкевич І.В. О нетрадиционной технологии обучения речи студентов языкового педагогического ВУЗа (на приеме III курса). *Іноземні мови*. №1. 1998.
16. Козлакова Г. Сучасні аспекти європейської політики вивчення іноземних мов. *Вища освіта України*. №2. 2004.
17. Крилова В. Партнерство викладача та студента у навчанні іноземних мов. *Рідна школа*. №4. 2004.
18. Морська А. Г. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей (навчання іноземних мов у ВНЗ). *Іноземні мови*. №2. 2002.
19. Осипова Т. Ю. Формування професійно-орієнтованої особистості майбутнього вчителя: 13.00.04./ Теорія і методика професійної освіти: дис. канд. пед. наук Одеса, 2001. 248 с.
20. Роман Р. М. Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів у вищій школі США: дис канд. пед. наук: 13.00.01./ Інститут педагогіки АПН України. Київ, 1993. 175 с.
21. Станівська Т. Підготовка майбутнього вчителя до здійснення диференційованого навчання. *Іноземні мови*. №1.2005.
22. Стеченко Т. О. Формування у майбутніх учителів усномовленнєвої англомовної граматичної компетенції на соціокультурному матеріалі. *Іноземні мови*. №3. 2005.
23. Токар Л. Вивчення іноземної мови у Вузі – шлях до успішного формування національної свідомості. *Рідна школа*. №9. 2001.
24. Трубіцина О. М. Підготовка майбутніх учителів до рефлексивного управління процесом навчання учнів іноземної мови: дис. канд. пед. наук :13.00.04 / Одеса, 2001. 237 с.
25. Федоренко Ю. Комунікативна компетенція як найважливіший елемент успішного спілкування. *Рідна школа*. №1. 2002.

15. Інформаційні ресурси

www.president.gov.ua	Офіційне партнерство Президента України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Сайт Верховної Ради України
http://www.nau.kiev.ua	Сайт ЗАТ «Інформтехнологія»
www.liga.net	Законодавство, новини, договори...
http://www.intel.com/cd/corporate/education/emea/ukr/index.htm	Сайт Intel® у сфері освіти
http://udpu.org.ua/moodle	Сайт дистанційної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Наукові бібліотеки:

http://www.library.kr.ua/libworld/elib.html	Бібліотеки в Інтернеті
http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

http://www.nbu.gov.ua/libdoc/	Комп'ютерні технології в бібліотеці (Київ)
http://www.nbu.gov.ua/eb/ep.html	Електронний фонд наукових публікацій (Київ)
http://www.rusdoc.ru/	Русские документы: компьютерная библиотека
http://www.hronos.km.ru/	Хронос – Добірка історичних матеріалів
http://www.infociti.kiev.ua/	InfoCiti (Київ) Тексти з комп'ютерних технологій
http://lib.meta.ua/	Бібліотека на Meta.ua (Харків)
http://www.utoronto.ca/elul/	Електронна бібліотека української літератури (Канада)
http://www.library.edu-ua.net/	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (Київ)
http://www.gntb.n-t.org/	Державна науково-технічна бібліотека України (Київ)
http://www.4uth.gov.ua/	Державна бібліотека України для юнацтва (Київ)
http://www.book-ua.org/	Бібліотека електронних підручників
http://www.nplu.kiev.ua/	Національна парламентська бібліотека України (Київ)